

Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30897>

Özet

Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği (SEPYÖ), bireylerin spor etkinliklerine yönelik tutumları, motivasyonları ve davranışsal eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması 2019 yılında Çevik ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiş bir uyarılma çalışmasıdır. Bu çalışmada ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonda kullanıma uygunluğu bilimsel yöntemlerle test edilmiştir.

Ölçek, toplam 12 maddeden oluşmakta olup, üç faktörlü bir yapıya sahiptir. Yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda elde edilen bu üç faktörlü yapı, spor etkinliklerine yönelim varyansının %65,316'sını açıklamaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliği yüksek olup, Cronbach's Alpha katsayısı ,878 olarak rapor edilmiştir. Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme formatı kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Spor etkinliklerine yönelim, spor motivasyonu, psikometri, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi, Türkçe uyarılma, spor psikolojisi.

Yazarlar

Hüseyin Çevik, K. Yasin İmrek, A. Ouz Mercanoğlu, A. Bayram.

Amaç

Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği'nin Türkçe uyarılma çalışmasının temel amacı, orijinal formu farklı bir dilde geliştirilmiş olan bu ölçeğin, Türk kültürüne ve diline uygunluğunu test etmek ve spor alanında çalışılan araştırmacılara güvenilir bir ölçüm aracı sunmaktır. Bu sayede, Türkiye'deki bireylerin spor etkinliklerine katılım motivasyonları ve yönelimleri standart bir yöntemle değerlendirilebilecektir.

Ölçek, spor bilimleri, eğitim ve psikoloji alanlarında, spora katılımı teşvik eden veya engelleyen faktörlerin belirlenmesinde, sporcuların veya genel popülasyonun spor davranışları hakkında anlaşılmasında ve ilgili müdahale programlarının tasarlanmasında kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Yapı/Kavram

Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği, bireylerin spor yapma veya spor etkinliklerine ilgi gösterme eğilimlerini belirleyen temel motivasyonel ve davranışsal yapıları ölçmektedir. Ölçek, bu yönelimi çok boyutlu olarak ele almakta ve 12 madde aracılığıyla üç ana faktör altında bu yapıyı temsil

etmektedir.

Ölçeğin yapısal modeli, spor motivasyonunun altında yatan farklı bileşenleri ayırtmaktadır. Elde edilen üç faktörlü yapı, spor etkinliklerine yönelimin sadece tek bir deyişkenle açıklanamayacağını, farklı alt boyutların bu kompleksi oluşturduğunu göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile sınımlanmıştır. Analizler sonucunda, ölçeğin kavramsal yapıyı temsil etme yeteneği doğrulanmıştır. Öz değeri 1'in üzerinde olan 12 maddenin üç faktör altında gruplanması, ölçeğin teorik olarak beklenen yapıyı gösterdiğini kanıtlamaktadır.

Bu üç faktörün, ölçülen toplam varyansın %65,316 oranında açıklaması, elde edilen faktör yapısının güçlü ve anlamlı olduğunu göstermektedir. Bu oran, ölçeğin maddelerinin, ölçülmek istenen temel yapıyı başarıyla bir şekilde yansıttığını ortaya koymaktadır.

Güvenirlilik

Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenirliliği, Cronbach's Alpha katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonucunda ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı ,878 olarak bulunmuştur.

Bu değer, sosyal bilimler araştırmaları için yüksek kabul edilen bir güvenirlilik düzeyine işaret etmektedir. Alpha katsayısının bu denli yüksek olması, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı kavramı ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde güvenilir sonuçlar üreteceğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), ölçeğin 12 maddesinin üç temel boyutta toplandığını göstermiştir. Bu faktörler, öz değer kriteri (Eigenvalue > 1) temel alınarak belirlenmiştir.

Faktörler tarafından açıklanan kümülatif varyans oranı %65,316'dır. Bu yüksek açıklanan varyans oranı, ölçeğin yapısal modelinin güçlü olduğunu ve madde yüklerinin yeterli düzeyde olduğunu teyit etmektedir. Bu sonuçlar, ölçeğin Türkçe formunun sağlam bir faktör yapısına sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçme Aracı Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 12 maddeden oluşan üç faktörlü yapı.

Language Available: Türkçe.

Population Group: Spor etkinliklerine katılan veya bu etkinliklere ilgi duyan genel popülasyon.

Age Group: Çalışman yapıldığında örneklem grubuna göre ergen ve yetişkinler.

Population Details: Türkiye'de gerçekleştirilen geçerlik ve güvenirlik çalışması ile spor bilimleri alanında kullanıma sunulmuştur.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme (1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Spor davranışları, motivasyonel yönelim, psikometrik analiz, Cronbach Alpha, Likert, faktör yapısı, geçerlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Kaynakta belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Hüseyin Çevik (Sorumlu Yazar)

İletişim E-posta Adresi: cevik.tr@gmail.com

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması 2019 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlı kullanımı için sorumlu yazar Hüseyin Çevik ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Araştırma makalesinin tam metnine Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr.

Ölçeğin orijinal PDF'i bu bağlantıdan indirilebilir: The original PDF can be downloaded here: spor-etkinliklerine-yonelim-olcegi-toad.pdf.

Kaynakça

Çevik, H., İmrek, K. Y., Mercanoğlu, A. O. ve Bayram, A. (2019). Spor Etkinliklerine Yönelim

Ölçeğinin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Spor ve Performans Araştırmalar Dergisi*, 10(2), 149-163. DOI: 10.17155/omuspd.472169.

Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte açıkça listelenmemiştir. Ölçek, 12 maddeden ve üç faktörden oluşmaktadır. Maddelerin tam içeriğine ulaşmak ve ölçeği kullanmak için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi veya kaynak makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM